

World café – 2019-01-17 Leaderträff

Utmaningar och möjligheter för svenskt vattenbruk

World café om utmaningar inom svenskt vattenbruk genomfördes i två omgångar om ca 20 minuter per gång. Frågor om kommunikation, marknad och kunskapsluckor diskuterades. Flera i diskussionsgruppen i omgång 1 valde att stanna kvar även omgång 2.

Utmaningar och möjligheter

”Effektivare samarbete mellan regioner/leaderområden”

För att minimera dubbelarbete och att väldigt lika projekt beviljas i olika regioner eller Leaderområden bör kommunikationen förbättras. Skapandet av en digital plattform med möjlighet att lägga upp nyheter om vad som händer inom vattenbruket i landet och där man kan hålla en öppen dialog om projekt som kommer att, eller har, beviljats skulle minimera risken för detta. Plattformen ska vara öppen för allmänheten, projektägare och myndigheter och fungera som ett fönster utåt.

”Marknadsutmaningar”

Vi frågade oss varför inte de svenska vattenbruksprodukterna hittar ut på den svenska marknaden. Var finns kunden och finns verkligen efterfrågan? Vi diskuterad kring möjligheten att anpassa branschen till trender och vilken typ av marknadsföring som skulle behövas för att nå den svenska konsumenten.

”Samarbeten med andra industrier”

Ett sätt att få branschen att växa är att samarbeta med andra stora etablerade industrier så som bygg och skog. Ett samarbete med byggsektorn kan ge nya möjligheter till etablering i nya byggprojekt så som ”modulodling”. En del i nya bostadskomplex kan vara vigda till vattenbruk eller akvaponi. Skogssektorn kan ge råvaror till nya foder som kan ersätta mindre hållbara foderråvaror.

”Bristande kunskap och utbildningsmöjligheter”

Kunskapsluckor hos både entreprenörer och myndigheter gör vattenbruken svårstartade och acceptansen för branschen sviktande. Det behövs insatser inom regler och prövning, ekonomiska kalkyler och ny teknik samt möjlighet till etablering i olika miljöer (goda lokaliseringar). Trots kända kunskapsluckor finns få utbildningar att tillgå. För att få branschen att växa måste det finnas tillgång till både kortare och längre utbildningar, på distans och på olika platser i landet.

Cafévård

Veronica Andrén

Samordnare, Landsbygdsnätverket

Regler och föreskrifter för EHFF-projekt inom Leader.

World café om regler och föreskrifter för EHFF-projekt inom Leader genomfördes i två omgångar om ca 20 minuter per gång. Det var 10 personer som deltog med funderingar om regler och föreskrifter och hur förändringar skulle kunna underlätta handläggningen för leaderområdena och inte minst för projektägare.

Problem och möjliga lösningar

”Bort med sanktioner”

Ämne med mest diskussioner runt bordet var att det inte ges möjlighet att rätta till uppenbara fel vid utbetalningen. Exempelvis kan det vid ett mindre projekt ge stora negativa effekter om en felaktig faktura följer med in till utbetalningen. Om det framgår att detta var ett uppenbart misstag bör det gå att rätta till och stryka kostnaden från redovisningen och att det sedan är avklarat. Nu stryks kostnaden samt om den kostnaden kommer över en viss procent av de totala utgifterna tillkommer en sanktion. Detta slår hårt mot en liten projektägare som har försökt att göra rätt men istället straffas. Vid uppenbara misstag ska det vara möjligt att rätta till felet och inte få sanktion som ytterligare ”straff” för misstaget.

”Avsaknad av prejudikat i handläggningen”

Handläggningen och vissa bedömningar är mer komplexa och svåra än andra, speciellt om det är något som endast dyker upp vid något eller några enstaka tillfällen. Exempelvis kan detta vara om ett projekt hamnar inom ”jordbrukssektorn” och endast får maximalt 40 procent stöd. Det efterfrågades att det bör finnas ”prejudikat” som leaderkontoret kan få vägledning av. När det kommer ett projekt med denna typ av bedömningar så kan bedömningsunderlaget och beslut läggas ut på LADAN som exempel till stöd för framtida bedömningar. Viktigt när det rör bedömningar som görs av Jordbruksverket relativt sent i handläggningen som påverkar leaderkontoret och LAG:s bedömning i ett tidigare skede.

”Rutin för lagen om offentlig upphandling”

Nu kommer det som en överraskning för en del projektägare att de lyder under LOU. Det står i projektbeslutet att LOU ska följas om projektägaren är en offentlig aktör. Det är inte säkert att projektägaren anser att de lyder under LOU vilket vid utbetalning ställer till problem om upphandlingen inte är gjord. Det efterfrågas en rutinändring där det i handläggningen om stöd görs en bedömning om sökande lyder under LOU och att det ska framgå tydligt i beslutet.

”Projektstöd till företag?”

Att avgöra om ett projekt ska vara ”allmängiltigt” och resultatet kommer flertalet till del eller om det är ett projektstöd till företag där nyttan tillfaller ett fåtal, kan vara svårt eftersom det finns en gråzon där bedömningen kan vara svår. Det efterfrågas en checklista med exempel som kan förtydliga hur bedömningen ska göras. Även att det finns några prejudikat över några svåra tolkningar/bedömningar samlade på LADAN.

Cafévård

Patric Andersson

Samordnare, Landsbygdsutvecklingsenheten

Leader efter 2020 inom EHFF

Inlandsfiske i LHFF?

Diskussion om huruvida inlandsfiske är inkluderat i LHFF och mer specifikt inom LLU i förslaget till förordning. Viktigt för ett land som Sverige att se till att det inte finns någon tvekan där. Efter kontroll av förordningsförslaget så konstateras att inlandsfiske inkluderas indirekt genom att definitionen av hållbar blå ekonomi innehåller inlandsfiske.

Turismfiske i LHFF?

Diskussion om huruvida fisketurism är inkluderat i LHFF och mer specifikt inom LLU i förslaget till förordning. Det har inte setts som inkluderat tidigare. En kontroll av förordningsförslaget ger inte full klarhet då *hållbar blå ekonomi* definieras som ”all sektorsspecifik och sektorsövergripande ekonomisk verksamhet över hela den inre marknaden som har anknytning till hav, oceaner, kuster och inlandsvatten, vilket inbegriper unionens yttersta randområden och kustlösa stater, inklusive framväxande sektorer och varor och tjänster som inte omsätts på en marknad, och vilken är förenlig med unionens miljölagstiftning”. Inte helt klart om fisketurism är inkluderat.

Utvärdering av multifondlösning i MS

Flera av deltagarna insisterar på nödvändigheten att utvärdera multifondlösningarna nu i alla medlemsstater som har dessa. Då kan beslut om att fortsätta dessa fattas baserat på erfarenheter under denna programperiod.

Cafévård

Annakarin Hedin

EU Kommissionen DG Mare

Samarbetsidéer med andra leaderområden

Samarbeten kan vara på olika nivåer

- Mellan olika leaderområden inom den egna regionen eller nationellt.
- Regionala träffar kan vara en plattform för att initiera sådana samarbeten.
- Det kan vara transnationella samarbeten, TNC, med en eller flera partners i andra länder, inklusive länder utanför EU. Exempel är det stora säl och skarv-projektet.
- Det kan vara samarbeten som finansieras av helt andra fonder, t.ex. Interreg. Ett exempel på detta är Interreg-projektet RETROUT.
- Det kan också vara samarbeten med helt andra aktörer. Kanske akvaponi kan etableras i samarbete med byggföretag.

Sätt att stimulera till ökade samarbeten

- Deltagande i olika nationella och internationella konferenser, t.ex. arrangerade av FARNET.

Förslag på teman för samarbetsprojekt

- Ökat insjöfiske av vitfisk och förädling av den.
- Ökad inhemska (åtminstone inom Europa) produktion av odlad sjömat.
- Utforma en manual för att identifiera vem som är avtalspart för att få tillgång till sjöstränder.
- Det pågår flera olika leaderprojekt med temat Säl eller säl och skarv. Förutom det stora transnationella projektet pågår ett i Leader Bohuskust och gränsbygd, ett ska precis godkännas av Fiskeområde Torne älv och Haparanda skärgård och ett är också på gång in i LLU Halland. I flera av dem är SLU med i projekten. Vi borde se om de alla kan ha någon gemensam konferens eller liknande. Kanske ett projekt 2.0?

Cafévård

Hans-Olof Stålgren

Samordnare Landsbyggsnätverket

